

Μνήμων

Τόμ. 7 (1979)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

Δ. ΛΟΥΛΕΣ : 'Ο βρετανικός τύπος για τη ναυμαχία του Ναβαρίνου •
 Β. ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ : Καταγραφή των εμπορικών πλοίων του 'Ηρακλείου
 τὸ 1751 • ΠΕΝΑ ΣΤΑΥΡΙΑΝ - ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ : 'Ανέκδοτες ἐπιστολές του
 Γ. Σκληροῦ στὸν Γ. Ν. Πολίτη • Τ. Ε. ΣΚΑΑΒΕΝΙΤΗΣ : Χρησιμολογι-
 κὸ εἰκονογραφημένο μονόφυλλο τῶν ἀρχῶν τοῦ 18ου αἰῶνα • Α. ΠΟ-
 ΛΙΤΗΣ : Προσάθειες καὶ σχέδια τοῦ Φοριέλ γιὰ μιὰ δεύτερη ἔκδοση τῆς
 συλλογῆς τῶν ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν • Φ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟ-
 ΠΟΥΛΟΣ : Χειρόγραφα Φουρνᾶ Ἐβρουτανίας • Ι. Κ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ : 'Η
 διπλωματικὴ ἀλληλογραφία τῶν Bouigny - Mabili (τέλη 1Η' - ἀρχὲς 1Θ'
 αἰῶνα) • Γ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ : Ληστὲς καὶ λησταντάρτες στὴν Κεν-
 τρικὴ 'Ελλάδα τὸ 1835 - 1836 • Κ. ΛΑΠΠΑΣ : Γύρω ἀπὸ τὸν 'Αλέ-
 ξανδρο 'Ησαφα καὶ τὶς λιθογραφίες του • Τ. Ε. ΣΚΑΑΒΕΝΙΤΗΣ : Σχό-
 λιο στὴ «δευτέρα» ἔκδοση τῆς 'Εγκυκλοπαίδειας τοῦ Πατούσα (1710)
 • ΟΛΓΑ ΚΑΤΣΙΑΡΑΗ : 'Ο Ρήγας Φεραίος. Νέα στοιχεῖα ἀπὸ τὰ ἀρχεῖα
 τῆς Τεργέστης • ΠΡ. ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΗΣ : Στρατιωτικὴ συμφωνία Βρε-
 τανίας - 'Ελλάδας (9 Μαρτίου 1942) • Η. FLEISCHER : 'Αντίποινα
 τῶν γερμανικῶν δυνάμεων Κατοχῆς στὴν 'Ελλάδα 1941 - 1944 •
 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ 1976

ΑΘΗΝΑ 1978 - 1979

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΒΕΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ (1920-1979)

Mnimon Mnimon

doi: [10.12681/mnimon.272](https://doi.org/10.12681/mnimon.272)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Mnimon, M. (1979). ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΒΕΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ (1920-1979). *Μνήμων*, 7, 321-322.
<https://doi.org/10.12681/mnimon.272>

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΒΕΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ (1920-1979)

Ἡ ΕΜΝΕ συμμετέχοντας στο πένθος για τὸ θάνατο τῆς Εὐγενίας Χατζηδάκη ὀργάνωσε ἔκθεση δημοσιευμάτων τῆς καὶ ἀνάθεσε στὸν Τριαντάφυλλο Ε. Σκλαβενίτη νὰ πει λίγα λόγια πρὶν ἀπὸ τὴν καθορισμένη ὀμιλία-συζήτηση τῆς 9-1-'80 καὶ νὰ συντάξει κατάλογο τῶν δημοσιευμάτων τῆς.

Ἄῤ Εὐγενία Χατζηδάκη, πού μᾶς μίλησε στὶς 21 Νοεμβρίου '79 καὶ κουβεντιάσαμε μαζί τῆς σ' αὐτὸ τὸ χῶρο, δὲν ἐπρόκειτο νὰ ζήσει γιὰ πολὺ μετὰ τὴ συνάντησή μας ἐκείνη. Ἐφυγε στὶς 28 Δεκεμβρίου ξαφνικά ἀπὸ τὸν κόσμο.

Δὲν εἶναι τῆς στιγμῆς νὰ μιλήσουμε λεπτομερειακὰ γιὰ τὸ ἔργο τῆς τὸ ἐπιστημονικὸ, ἐκδομένο καὶ ἀνέκδοτο, οὔτε γιὰ τὶς ὑπηρεσίες πού πρόσφερε χρόνια ἐπιμελήτρια στὸ Μουσεῖο Μπενάκη.

Οἱ ἐπιστημονικὲς τῆς ἐνασχολήσεις κινήθηκαν σὲ δύο κύκλους. Ἀπὸ τὴ μία ἡ νεοελληνικὴ καλαισθησία, ἰδωμένη κυρίως μέσα ἀπὸ τὴ μελέτη τῶν χρυσοκεντημάτων (πού τὴν προβληματικὴ τῆς μᾶς ἀνάπτυξε στὴν ὀμιλία τῆς ἐδῶ) καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ νεοελληνικὴ παιδεία, κυρίως στὰ χρόνια τοῦ νεοελληνικοῦ διαφωτισμοῦ, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δημοσιεύματά τῆς πρέπει νὰ θυμοῦμαστε καὶ τὴ συνεργασία τῆς στὴν προετοιμασία τῆς ἔκδοσης τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Κοραῆ.

Θὰ πρέπει νὰ θυμίσω καὶ τὴ συνεργασία τῆς σὲ διάφορες ἐκδόσεις, ὅπως ἡ *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, τόμοι 10-13, ὅπου ἡ ἐπιλογή τῆς εἰκονογράφησης εἶναι δικὸ τῆς ἔργο ἀλλὰ καὶ μέρος τῆς εὐθύνης στὴν ἐπιμέλεια τῶν κειμένων.

Ἀκόμη, δὲν εἶμαι ἀρμόδιος νὰ μιλήσω γιὰ τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ τῆς δράση, τὴ συμμετοχὴ τῆς στὰ κοινά, γιὰ τὰ ὅποια εἶχε καὶ γνώση καὶ γνώμη, ὑποστήριζε μὲ θερμὴ τὶς ἀπόψεις τῆς καὶ τολμοῦσε τὴν πράξη.

Μὰ περισσότερο θάθελα νὰ μιλήσω γιὰ τὴ στοργὴ πού ἔδειχνε στοὺς ἀνθρώπους πού τὴν πλησίαζαν· καὶ μετὰ ἐρχόταν ἡ ἀφθονία τῆς προσφορᾶς τῆς : συμβουλὲς καὶ παρορμήσεις, ὁ καλὸς τῆς λόγος κι ἀκόμα ὁδηγίες, πρωτότυπες ἀπόψεις καὶ καίριες ὑποδείξεις ἀπὸ ἕναν ἀνθρωπο μὲ σπάνια καλαισθησία καὶ βαθιὰ γνώση. Κι ἀκόμα ἡ Κυρία Εὐγενία σὲ ἄκουγε καὶ δὲ μετροῦσε τὸ χρόνο τῆς, οὔτε τὶς προσφορὲς τῆς... Κι ὅταν δίκαια ἢ ἀδίκαια σοῦ θύμωνε, ἦταν ἕνας θυμὸς πού σὲ δυὸ βήματα ἔβρισκε τὸ λυγμὸ τῆς, καθὼς πάντα φοβόταν ὅτι μποροῦσε νὰ ἀδικήσει τοὺς νέους ἀνθρώπους.

Δέκα μέρες πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατό τῆς κουβεντιάσαμε γιὰ τὴν ὀμιλία τῆς σ' αὐτὸ τὸ χῶρο. Δὲν ἦταν, ὅπως πάντα, εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ὀ-

μιλία της ἐδῶ, ἀλλὰ ἄφηνε τὴ χαρὰ της νὰ φανεῖ: ἦταν εὐχαριστημένη ποὺ κουβέντιασε μὲ νέους ἀνθρώπους καὶ βοήθησε, μιλώντας γιὰ τὴ δουλειὰ της, τὴν προσπάθεια γιὰ διάλογο σ' αὐτὸ τὸ χῶρο.

Δὲν θὰ τῆς ἦταν ἀντάξια ἢ καθιερωμένη ἐπισημότητα τῆς μονόλεπτης σιγῆς. Δὲν ἔμαθε νὰ σαπαίνει οὔτε ἀπὸ φόβο, οὔτε ἀπὸ ἀδιαφορία γιὰ τὰ κοινά, γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἦταν ἄνθρωπος ποὺ δὲ «δίδαξε» ποτὲ τὴ «σιγὴ» σὲ δύσκολους ἢ εὐκολότερους καιροὺς».

Δημοσιεύματα τῆς Εὐγενίας Βέη - Χατζηδάκη

1. Ἐκκλησιαστικὰ κεντήματα. Μουσεῖον Μπενάκη. Ἐν Ἀθήναις 1953, 4ο, σ. λβ' + 78 + Λβ' πίνακες.
2. [Βιβλιοπαρουσίαση:] Κλέων Παράσχος (ἐπιμέλεια): Ἐμμανουὴλ Ροϊδῆς, Βασικὴ Βιβλιοθήκη, Ἄετος Α.Ε., Ἀθήναι 1953. Ἀγγλοελληνικὴ Ἐπιθεώρηση 6 (1953-54) 297-301.
3. [Βιβλιοπαρουσίαση:] Κ. Θ. Δημαρᾶς, Ὁ Κοραῆς καὶ ἡ ἐποχὴ του. Βασικὴ Βιβλιοθήκη, Ἄετος Α.Ε., Ἀθήναι 1953. Ἀγγλοελληνικὴ Ἐπιθεώρηση 7 (1954-55) 97-101.
4. Δύο ἐπεισόδια ἀπὸ τὶς διαμάχες τῶν φιλοσόφων, Ἀθήνα 1958: ἀνάτυπο ἀπὸ τὸν τόμο Ἔρρανος εἰς Ἀδαμάντιον Κοραῆν, Ἀθήνα 1965, σ. 228-258.
5. Χριστιανικὲς ἐπιγραφές Μ. Ἀσίας καὶ Πόντου στὸ Μουσεῖο Μπενάκη. Μικρασιατικὰ Χρονικὰ 8 (1959) 33-80· καὶ ἀνάτυπο: Ἀθήνα 1959.
6. Νίκος Α. Βέης (Bees) Νεκρολογία. Δελτίον Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας 1 (1959) 3-10. Τὸ κείμενο συνυπογράφει ὁ Μ. Χατζηδάκης.
7. Δημοσιεύματα Νίκου Α. Βέη (Bees). Πελοποννησιακὰ 3-4 (1958-59) 437-488 καὶ ἀνάτυπο: Ἀθήναι 1960. Πληρέστερη μορφή: Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher 19(1966) 1-55· καὶ ἀνάτυπο: Ἀθήνα 1964.
8. Κ. Π. Καβάφης 1863-1933 [Κατάλογος Ἐκθεσης]. Μουσεῖο Μπενάκη 7 Νοεμβρίου - 9 Δεκεμβρίου. «Τέχνη» Θεσσαλονίκης, 14 Δεκεμβρίου - 9 Ἰανουαρίου, [Ἀθήνα 1963], 16ο, σ. 16.
9. Αἴθουσα Ἐλευθερίου Κ. Βενιζέλου. Ἀναμνηστικά - Ἀρχεῖο. Κατάλογος, [Μουσεῖο Μπενάκη], Ἀθήνα 1965, 16ο, σ. 40.
10. Σχεδιάγραμμα Χρονολογίας Εὐας Πάλμερ-Σικελιανοῦ ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη αὐτοβιογραφία της καὶ τὸ προσωπικὸ της ἀρχεῖο. Ἡὼς 9, τεύχος 98-102, 1966, (Ἀφιέρωμα στὴν Εὐὰ Πάλμερ-Σικελιανοῦ), σ. 1-7.
11. Συμπλήρωμα Βιβλιογραφίας Γ. Κατσίμπαλη γιὰ τὶς Δελφικὲς Ἑορτὲς καὶ τὴν Εὐὰ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ἀρχείου Εὐας Σικελιανοῦ. Ἡὼς 10, τεύχος 103-107, 1967, (Ἀφιέρωμα στὴν Εὐὰ Πάλμερ-Σικελιανοῦ), σ.

- 397-400 και ανάπτυξη: Γεράσιμος Γρηγόρης (σύνθεση-επιμέλεια), Σικελιανός (1884-1951). Βίος, έργα, ανθολογία, κριτικές, εικόνες, βιβλιογραφία. Έταιρεία Λευκαδικών Μελετών, Αθήναι 1971, σ. 261-263.
12. Η Εύα Palmer Σικελιανού και οί Δελφικές Έορτές. Αναμνηστική έκθεση 16 Ιανουαρίου - 3 Φεβρουαρίου. [Κατάλογος]. Έλληνοαμερικανική Ένωσις, Αθήνα 1967, σ. 23.
13. Από την πνευματική και κοινωνική ζωή στην Έλληνική Έπανάσταση. Μουσείον Μπενάκη. Έκθεση 1 Ιουνίου - 31 Δεκεμβρίου 1971, [Κατάλογος], 8ο, σ. 32+1χ.άρ.
14. [Βιβλιοπαρουσίαση:] Φ. Ηλιού, Προσθήκες στην Έλληνική Βιβλιογραφία. Α' Βιβλιογραφικά κατάλοιπα του Ε. Legrand και Η. Pernot (1515-1799), Αθήνα 1973, σ. 7-363. *Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher* 21 (1971-76) 355-359. Στο τέλος του κειμένου: 'Ιούνιος 1974' και ανάπτυξη: Αθήνα 1974.
15. Όταν άμφισβητήθηκε ο πατριωτισμός των φτωχών. Έφημ. *Η Αδγή*, Αφιέρωμα στο 1821, 25-3-1976, σ. 5.
16. Η Έστορία της Παιδείας και της Έκκλησίας [Βιβλιοπαρουσίαση:] Μανουήλ Ι. Γεδεών, Η πνευματική κίνησης του Γένους κατά τον ΙΗ' και ΙΘ' αιώνα. Έκδοτική φροντίδα Άλκη Άγγέλου-Φίλιππου Ηλιού. Νεοελληνικά Μελετήματα, άριθ. 1, Αθήνα «Έρμής» 1976, σ. 328. *Διαβάζω* τεύχος 7 (Μάρτιος - Άπρίλιος 1977) 67-69.
17. Διαφωτισμός και Νεοελληνική συνείδηση [Βιβλιοπαρουσίαση:] Κ.Θ. Δημαρᾶς, Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Νεοελληνικά Μελετήματα, άρ. 2, Αθήνα «Έρμής» 1977, σελ. ιστ' +514. *Διαβάζω* τεύχος 8 (Μάιος - Οκτώβριος 1977) 67-69.

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ

- Κατάλογος έκκλησιαστικών κεντημάτων Μεγίστης Λαύρας. (Έπό έκτύπωση στο συλλογικό τόμο: Θησαυροί Μονής Μεγίστης Λαύρας Άγίου Όρους, που θά έκδώσει ή Έθνική Τράπεζα της Ελλάδος).
- Νεοελληνική καλαισθησία.
- Η Άγγελική Χατζημιχάλη και ή Λαϊκή μας Τέχνη από τη σκοπιά της Έστορίας.
- Κατάλογος χειρογράφων Μουσείου Μπενάκη (16ος - 18ος αϊ.).
- Ο συγγραφέας άνόνημης σάτιρας που προσγράφηκε στον Άλέξανδρο Σούτσο.